

Kannanotto 3.3.2017

Valtion liikuntaneuvosto: Liikunnalla ja urheilulla terveyttä, hyvinvointia ja elinvoimaisuutta kuntaan

Kestävän yhteiskuntakehityksen näkökulmasta on välttämätöntä, että ihmiset voivat hyvin, ovat terveitä, kokevat osallisuutta ja tuntevat tyytyväisyyttä elämäänsä. Kuntien terveyden, hyvinvoinnin ja liikunnan edistämistyölle on vankka lainsäädännöllinen perustansa. Liikunta on sivistyksellinen perusoikeus.

Liikkuminen, liikunta ja urheilu ovat kunnille valtava mahdollisuus ja keskeinen elinvoimatekijä. Liikunta ja liikkuminen eri muodoissaan tukevat arjessa selviytymistä, ikäihmisten pärjäämistä kotiooloissa, kuten myös oppimista, muistitoimintoja ja mielen hyvinvointia. Liikunta tuo suomalaisille ystäviä ja apua yksinäisyyteen. Liikuntaan ja urheiluun liittyvä elinkeinotoiminta on kaiken aikaa laajentunut ja on taloudellisesta taantumasta huolimatta kasvussa. Liikunta- ja urheilutapahtumien taloudelliset vaikutukset voivat olla merkittäviä.

Liikunnan merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden osatekijänä ymmärretään tällä hetkellä paremmin kuin koskaan. Fyysisen aktiivisuuden määrä on väestötasolla laskenut, mikä näkyy suomalaisten kestävyyskunnan laskuna ja ylipainoisuuden sekä elintapasairauksien yleistymisenä. Yli puolet aikuisista on vähintään ylipainoisia ja tyyppin 2 diabetesta sairastaa arviolta jo yli 500 000 suomalaista. Sairastumisesta ja fyysisen toimintakyvyn laskusta koituu paljon inhimillistä ja kansantaloudellista haittaa.

Terveys- ja sosiaalipalveluiden siirtyminen kunnilta maakunnille merkitsee historiallisesti suurta muutosta etenkin terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön. Päävastuu hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistämisestä säilyy kunnilla. Tulevaisuuden kuntapäätäjien päätökset kaavoitukseen, koulutukseen, varhaiskasvatukseen, kulttuuri- ja sivistystoimintaan, kotouttamispalveluihin ja liikuntaan liittyvissä asioissa ovat elintärkeitä suomalaisten merkityksellisen arjen rakentamisessa. Olennaista on, että vuorovaikutus maakuntien ja kuntien välillä toimii saumattomasti erityisesti liikunnan palveluketjujen näkökulmasta.

Kunnat luovat liikuntalain mukaisesti edellytyksiä ja olosuhteita kaikkien väestöryhmien liikunnalle ja seuratoiminnalle sekä erilaisille tapahtumille paikallisesti ja alueellisesti. Tulevaisuuden kuntapäätäjillä tulee olla kyky ratkaista isoja ja paikallisia ongelmia yhteistyölähtöisesti. Kuntiin tarvitaan avainosaajia, jotka osaavat tunnistaa liikunnan riittävän laaja-alaisesti. Näin edesautetaan liikunnan kannalta merkityksellisiä asioita, kuten

- Liikunta, liikkuminen ja urheilu huomioidaan kunnan strategiassa.
- Liikunta sisältyy kaikkien hallintokuntien työhön. Kaikilla hallinnonaloilla päätösten vaikutuksia arvioidaan kuntalaisten liikkumisen, liikunnan ja urheilun näkökulmasta koskevat ne sitten päiväkotia, koulua, liikenne- ja aluesuunnittelua, kaavoitusta tai eri väestöryhmien palveluita.
- Kunnalla on vastuhenkilö liikunnan edistämiseen.
- Kunta, järjestöt, yritykset ja yksittäiset toimijat toimivat yhteistoiminnassa liikuntaa koskevissa asioissa.
- Kunta kuulee kuntalaisia monipuolisesti ja seuraa kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta.
- Väestöryhmistä, joilla on osallisuuteen, terveyteen tai toimintakykyyn liittyviä ongelmia, huolehditaan erityisellä vakavuudella mm. liikuntaneuvonnan keinoin. Erityistä tukea tarvitsevat henkilöt huomioidaan palveluratkaisuissa ja toiminnan resursoinnissa.
- Kunta ylläpitää ja rakentaa liikuntapaikkoja suunnitelmallisesti. Luonto, ulkoilumaastot, koulujen liikuntatilat, liikuntapaikat ja kevyen liikenteen väylät nähdään liikkumisen, liikunnan ja urheilun voimavarana ja niiden käytettävyyttä turvataan järkevällä politiikalla.
- Kunta tarjoaa liikuntatiloja ilmaiseksi tai edullisesti lasten ja nuorten liikuntaan.

Suomalaisen liikunnan ja urheilun näkökulmasta kuntien rooli on ratkaisevan tärkeä. Meillä on monessa mielessä mahdollisuudet tehdä jo nykyisillä resursseilla terveyttä, hyvinvointia ja elinvoimaisuutta edistävämpää politiikkaa. Kuntavaalit 2017 ovat tähän loistava mahdollisuus!

Tapio Korjus
puheenjohtaja

Minna Paajanen
pääsihteeri